

Rizika mobilních aplikací

Na základě výzkumů bylo zjištěno, že děti na chytrých telefonech tráví průměrně 4 hod denně.

-nejpoužívanější aplikace – **sociální sítě** – Instagram, TikTok, Snapchat, Facebook, Twitter

- **komunikační aplikace** – Facebook Messenger, WhatsApp, Discord

- **zábavní aplikace** – YouTube

- **herní aplikace** - Clash Royale, Brawls Stars, Clash of Clans, Pokémon GO a Minecraft

Velká část z nich představuje rizika:

SNAPCHAT – známý posíláním snapů – fotografií, videí či audiozpráv – zobrazují se příjemci v omezeném intervalu 1-10 sekund, pak se smažou, pokud si je odesílatel neuložil

Rizika: - **falešný pocit bezpečí** – nic jako „úplné odstranění“ na internetu neexistuje, příjemce si může obsah vyfotit a manipulovat s ním, **sdílení polohy, kyberagrese a kyberšikana, sdílení intimních materiálů, groomeři** – pod falešnou identitou navazují kontakt s mladší obětí a poté s ní manipulují, **platforma je zneužívána drogovými dealery**, kteří se zde spojují s dospívajícími a nabízejí nelegální návykové látky (Oxykodon, Xanax – mohou obsahovat silné dávky fentanylu), **nevhodný zejména sexuální obsah**

Snapchat Premium je možné přirovnat k OnlyFans, kde mohou uživatelé prodávat intimní fotografie za peníze nebo dárkové karty, mezi prodejci je mnoho nezletilých

TikTok – oblíbená pro vytváření a sdílení krátkých videí na různá témata, přístupná od 13 let

Rizika: - **rychle se na ní tvoří závislost** – sledování, „lajkování“ - na základě toho nabízen obsah „šitý na míru“ – cílem je uživatele „chytit do sítě“, aby zde trávil co nejvíce času, **psychické potíže** – uživatelé více depresivní, úzkostní, osamělí, nespokojení, nesoustředění, klesá kvalita života, **problém s ochranou soukromí** – protože spadá pod působnost čínské národní legislativy – možnost čínské vlády kdykoli a jakkoli nakládat s daty vloženými uživateli, **škodlivé obsahy** – sebepoškozování, sebevraždy, poruchy příjmu potravy, **nebezpečné výzvy** – mohou být pro děti životu nebezpečné

INSTAGRAM – prostřednictvím uživatelských profilů jsou sdílena videa a fotografie, uživatel může interagovat s ostatními, sledovat, komentovat, „lajkovat“, vkládat Reels – krátká videa s různými efekty

Rizika: - **nevhodný obsah snadno přístupný dětem, závislostní potenciál** jako TikTok, vliv na psychické zdraví – zaplaven celebritami, influencersy-děti mají tendenci se srovnávat, vyvolávají potřebu dokonalosti a následně emocionálních zranění, šíření zavádějících informací a reklam na nezdravé, předražené zboží, **kyberagrese** – nenávistné a negativní komentáře a následný emoční stres, **kyberšikana, bezpečnostní rizika** – účty se dají snadno hacknout - nebezpečí zneužití dat z profilu, **nadměrné sdílení** – cizí osoba může být v obraze ohledně informací o dítěti, **podvody** – sofistikované způsoby jak odcizit osobní, přístupové údaje, okrást uživatele o peníze, milostné podvody, podvodní prodejci

DISCORD – uživatelé se mohou připojit k různým komunitám – psaní text. zpráv, hlasové hovory, videohovory, sdílení obrazovky, vytvořen pro potřeby hráčů počítačových her pro interakci při hraní

Rizika: - **kybernetické útoky** kvůli nedostatečnému zabezpečení údajů uživatelů, hrozí manipulace ze strany cizích osob, **groomeři** – predátoři předstírající stejný věk a zájmy dítěte kvůli navázání kontaktu a následně převádění konverzace do soukromých zpráv, **nevhodný obsah** v rizikových kanálech pro děti i dospívající se zkratkou NSFW (not safe for work) – jde převážně o obsah pornografický, **nelegální aktivity** – pirátství, prodej drog, zbraní, **extremistický obsah** – šíření nenávistných názorů, myšlenek, témat diskriminace a rasismu, **aktivity sekt**, které lákají nové členy (v ČR mezi mladými roste popularita jihokorejské sekty Šinčchondži)

WhatsApp – komunikační aplikace, jedna z nejužívanějších dětmi

Rizika: -**bezpečnostní rizika** - má možnost shromažďovat údaje o uživateli a dělit se o ně se svou mateřskou společností Facebook, který má datová úložiště v Číně, **nebezpečí hackerských útoků**, možnost **šíření nevhodného obsahu** (násilná videa, pornografický materiál, ...)

DOPORUČENÍ PRO RODIČE:

- mluvit s dětmi o aplikacích, které používají, co tam dělají, proč se jim líbí
- starat se o bezpečnostní rizika aplikací
- využít rodičovskou kontrolu – blokovat aplikace, omezovat čas
- stanovit časové limity – jak dlouho mohou být na chytrém telefonu
- sledovat aktivitu dítěte na jeho zařízeních
- povídat si s dětmi o rizicích spojených s internetem

(Na základě příspěvku Mgr. Terezie Babilonové a Mgr. Jaroslavy Suché, Ph.D., Prevence, 21/2, 2024 a přednášek Mgr. Martina Borského zpracovala Dagmar Herinková)